

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TEHNICĂ DIN CLUJ-NAPOCA, CENTRUL UNIVERSITAR NORD BAIA MARE
1.2 Facultatea	LITERE
1.3 Departamentul	ȘTIINȚE SOCIO-UMANE, TEOLOGIE, ARTE
1.4 Domeniul de studii	Filosofie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Filosofie
1.7 Forma de învățământ	IF – învățământ cu frecvență
1.8 Codul disciplinei	11.00

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Gnoseologie				
2.2 Titularul de curs	lect. univ. dr. Andrei Alexandru Achim				
2.3 Titularul activităților de seminar / laborator / proiect	lect. univ. dr. Andrei Alexandru Achim				
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	E
2.7 Regimul disciplinei	Categoria formativă				DS
	Opționalitate				DI

3. Timpul total estimate

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care:	3.2 Curs	1	3.3 Seminar	2	3.3 Laborator	-	3.3 Proiect	-
3.4 Număr de ore pe semestru	42	din care:	3.5 Curs	14	3.6 Seminar	28	3.6 Laborator	-	3.6 Proiect	-
3.7 Distribuția fondului de timp (ore pe semestru) pentru:										
(a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe										30
(b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platforme electronice de specialitate și pe teren										14
(c) Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri										10
(d) Tutoriat										2
(e) Examinări										2
(f) Alte activități:										
3.8 Total ore studiu individual (suma (3.7(a))...3.7(f)))					58					
3.9 Total ore pe semestru (3.4+3.8)					100					
3.10 Numărul de credite					4					

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului / laboratorului / proiectului	

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	C1 – Fundamente teoretice și istorice ale filosofiei Înțelegerea conceptelor fundamentale ale gnoseologiei: obiectul cunoașterii, limitele cunoașterii, sursele cunoașterii, adevărul, eroarea, scepticismul, deducția și inducția. C2 – Formularea ideilor și problemelor filosofice Capacitatea de a formula probleme gnoseologice privind raportul dintre subiect și obiect, relația dintre cauză și efect, dintre scop și mijloc, dintre adevăr și fals. C3 – Analiză critică și evaluare logică Analiza critică a argumentelor despre cunoaștere, evaluarea teoriilor adevărului, identificarea erorilor epistemice, examinarea validității deducției și inducției. C4 – Interpretarea acțiunilor și experienței umane Interpretarea experienței cognitive umane prin concepte epistemologice: percepție, rațiune, memorie, credință, justificare. C5 – Producerea și comunicarea discursului filosofic Capacitatea de a elabora analize epistemologice, eseuri, comentarii de text și argumentări privind natura cunoașterii. C6 – Mediere interumană și interculturală Înțelegerea modului în care diferite tradiții filosofice au conceptualizat cunoașterea și capacitatea de a integra aceste perspective în dialoguri interdisciplinare.
Competențe transversale	CT1 – Abordare realistă și argumentată Capacitatea de a utiliza concepte epistemologice pentru a analiza situații-problemă, pentru a evalua argumente și pentru a formula poziții coerente. CT2 – Muncă eficientă în echipă multidisciplinară Participarea la dezbateri, studii de caz și interpretări de text în cadrul seminariilor, colaborând eficient cu colegii în analiza problemelor gnoseologice. CT3 – Autoevaluare și dezvoltare profesională Dezvoltarea autonomiei intelectuale prin studiu individual, exegeza textelor epistemologice și autoevaluarea progresului în înțelegerea conceptelor.

7. Rezultatele așteptate ale învățării

Cunoștințe	descrie conceptele fundamentale ale gnoseologiei și modul în care acestea au fost formulate în diferite epoci filosofice; explică principalele probleme epistemologice: obiectul cunoașterii, limitele cunoașterii, sursele cunoașterii, natura adevărului; identifică diferențele dintre pozițiile epistemologice ale marilor filosofi (Berkeley, Descartes, Hume, Kant, Russell, Wittgenstein); explică teoriile adevărului și raportul lor cu justificarea și demonstrația; descrie modul în care scepticismul problematizează posibilitatea cunoașterii.
------------	---

Abilități	analizează argumente epistemologice complexe și identifică structura lor logică; compară perspective gnoseologice diferite asupra cunoașterii, adevărului și justificării; utilizează concepte epistemologice cu grad ridicat de dificultate în interpretarea textelor filosofice; formulează argumente coerente în dezbateri și prezentări; aplică metode de analiză conceptuală și hermeneutică în reconstrucția pozițiilor epistemologice.
Responsabilitate și autonomie	manifestă autonomie intelectuală în lectura și interpretarea textelor epistemologice; analizează critic presupuzițiile epistemologice ale teoriilor filosofice și științifice; își asumă responsabilitatea formulării unor poziții filosofice argumentate; respectă normele eticii academice și ale dialogului filosofic; își dezvoltă capacitatea de a revizui opinii în lumina argumentelor și dovezilor textuale.

8. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

8.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul își propune să formeze interese pentru cunoașterea și înțelegerea problematicii disciplinei, să dezvolte competențele specifice acesteia,
8.2 Obiectivele specifice	Cursul își propune să edifice cunoașterea prin conceptualizarea ideii înseși de cunoaștere, să antreneze participarea la identificarea relației dintre scop și mijloc, cauză și efect, adevăr și fals/eroare.

9. Conținuturi

9.1 Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Paradoxul gnoseologiei: cum este posibilă cunoașterea cunoașterii?	2	Expunere; problematizare	
Problema gnoseologică a obiectului cunoașterii	2		
Problema gnoseologică a limitelor cunoașterii. Posibilitatea cunoașterii în orizontul scepticismului	2		
Problema gnoseologică a surselor cunoașterii	2		
Deducție vs. Inducție (și problemele acestora)	2		
Despre natura și funcția adevărului	2		
Teorii ale adevărului	2		
Total ore:			
Bibliografie Berkeley, George, <i>Principiile cunoașterii omenesci</i> , Ed. Agora, Iași, 1995 Descartes, René, <i>Discurs asupra metodei</i> , Ed. Academiei Române, București, 1990 Descartes, René, <i>Meditații metafizice</i> , Ed. Crater, București, 1997 Hume, David, <i>Cercetare asupra intelectului omenesc</i> , Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1987 Kant, Immanuel, <i>Critica rațiunii pure</i> , Ed. IRI, București, 1994 Peirce, Charles S., <i>Semnificație și acțiune</i> , București, Humanitas, 1990 Russell, Bertrand, <i>Cunoașterea lumii exterioare ca tărâm de aplicare a metodei științifice în filozofie</i> , Ed. Humanitas, București, 2013 Russell, Bertrand, <i>Problemele filosofiei</i> , Ed. All, București, 1998 Wittgensten, Ludwig, <i>Cercetări filozofice</i> , Ed. Humanitas, București, 2004 Wittgenstein, Ludwig, <i>Tractatus Logico-Philosophicus</i> , Humanitas, București, 2012			

9.2 Seminar / laborator / proiect	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Paradoxul gnoseologiei: cum este posibilă cunoașterea cunoașterii?	4	Studiu de caz; dezbateri; discuție pe text	
Problema gnoseologică a obiectului cunoașterii	4		
Problema gnoseologică a limitelor cunoașterii. Posibilitatea cunoașterii în orizontul scepticismului	4		
Problema gnoseologică a surselor cunoașterii	4		
Deducție vs. Inducție (și problemele acestora)	4		
Despre natura și funcția adevărului	4		
Teorii ale adevărului	4		
Bibliografie			
Berkeley, George, <i>Principiile cunoașterii omenești</i> , Ed. Agora, Iași, 1995			
Descartes, René, <i>Discurs asupra metodei</i> , Ed. Academiei Române, București, 1990			
Descartes, René, <i>Meditații metafizice</i> , Ed. Crater, București, 1997			
Hume, David, <i>Cercetare asupra intelectului omenesc</i> , Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1987			
Kant, Immanuel, <i>Critica rațiunii pure</i> , Ed. IRI, București, 1994			
Peirce, Charles S., <i>Semnificație și acțiune</i> , București, Humanitas, 1990			
Russell, Bertrand, <i>Cunoașterea lumii exterioare ca țărâm de aplicare a metodei științifice în filozofie</i> , Ed. Humanitas, București, 2013			
Russell, Bertrand, <i>Problemele filosofiei</i> , Ed. All, București, 1998			
Wittgensten, Ludwig, <i>Cercetări filozofice</i> , Ed. Humanitas, București, 2004			
Wittgenstein, Ludwig, <i>Tractatus Logico-Philosophicus</i> , Humanitas, București, 2012			

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei sunt coroborate cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului.

11. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
11.4 Curs	Însușirea cunoștințelor esențiale ale disciplinei	Eseu academic	70%
11.5 Seminar/Laborator /Proiect	1. Prezența 2. Activitate susținută în cadrul seminariilor	Evidență	30%
11.6 Standard minim de performanță • Pentru nota 5: - prezența la seminarii - informațiile din materialele de studiu să fie aprofundate și asimilate în proporție de 50% • Pentru nota 10: - prezența la seminarii - intervenții în cadrul seminariilor			

Data completării: 10.07.2026	Titulari	Titlu Prenume NUME	Semnătura
	Curs	Lect. univ. dr. Andrei Alexandru Achim	
	Aplicații	Lect. univ. dr. Andrei Alexandru Achim	

Data avizării în Consiliul Departamentului SSUTA 22 iulie 2026	Director Departament SSUTA, Conf.dr. Adrian Vasile CHIRA
Data aprobării în Consiliul Facultății de Litere 24 iulie 2026	Decan, Conf.dr. Anamaria Fălăuș